www.FirstRanker.com www.FirstRanker.com

[Total No. of Pages : 3

CAB0100067611203

First B.A.M.S. (2021) Examination, Summer - 2023 (Phase - III)
SANSKRITAM EVUM AYURVED ITIHAS - II

Total Duration : Section A+B = 3 Hours

Section B Marks : 80

SECTION - B

Instructions :
1) *Use black ball point pen only.*
2) *Do not write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.*
3) ***All** questions are **compulsory**.*
4) *The number to the **right** indicates **full** marks.*
5) *Draw diagrams **wherever** necessary.*
6) *Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.*
7) *Use a common answer book for section B.*

2. लघुत्तरी प्रश्न : [8 × 5 = 40]

a) अधोदत्तस्य श्लोकस्य पदच्छेदं लिखित्वा ।

रेखाङ्गितानां पदानां शब्दरुपाणि धातुरुपाणि वा लिखत ।

तत्रायदया: मारुतं घ्नन्ति त्रयस्तिकादय: कफम् ।

कषायतिक्तमधुरा: पित्तमन्ये तु कुर्वते ॥

b) अधोदत्तस्य श्लोकस्य अन्वयम् अर्थं च लिखत ।

प्राणायामेन युक्तेन सर्वरोगक्षयो भवेत् ।

अयुक्ताभ्यासयोगेन सर्वरोगस्य संभव: ॥

c) अधोदत्तस्य श्लोकस्य अन्वयम् अर्थ च लिखत ।

रसे रौक्ष्यं श्रम: शोषो ग्लानि: शब्दासहिष्णुता ।

रक्तेऽम्लशिशिरप्रीतिशिराशैथिल्यरुक्षता: ॥

www.FirstRanker.com

www.FirstRanker.com www.FirstRanker.com

d) i) प्रयोगं विपरिमयत ।

ii) विद्याया उपार्जनं क्रियते ।

iii) विकारेन दुःखः उच्चते ।

iv) ब्राह्मणी तडागं गच्छति ।

v) नकुलेन अवलोक्यते ।

vi) चत्वारो ब्राह्मणपुत्राः नगरम् वसन्ति ।

e) अधोदत्तानाम टिप्पणिलिखत ।

दूष्यम्

f) निरुक्ति तथा पर्यायवचनानि लिखत्त ।

प्रकृति

g) संस्कृत भाषायां अनुवादयेत ।

कोण्या एका नगरात देवशर्मा नावाचा ब्राह्मण राहत होता. त्याच्या बायकोने एका मुलाला जन्म दिला. त्याच दिवशी एका मुंगूसीने मुंगूसाला जन्म देऊन मरण पावली. तेव्हा त्या ब्राह्मणीने स्वतःच्या मुलाप्रमाणे त्याला दूध पाजून, आंघोळ वगैरे घालुन त्याचे चांगल्या प्रकारे पोषण केले. परंतु त्याचा ब्राह्मणीला विश्वास वाटत नसे.

Long long ago there was a brahmin called Deosharma lived in a village. His wife delivered and gave birth to a male child at the same time a mungoos (female) also delivered but unfortunately expired after delivery. The kid of mongoose was well nurtured by the wife of brahmin just like her own son, but one doubt was always in her mind.

h) मातृभाषायां अनुवादयेत ।

स्नानं नाम मनःप्रसादजननं दुःस्वप्नविध्वंसनम् ।

शौचस्यायतनं मलापहरणं संवर्धनं तेजसः ॥

रुपद्योतकरं रिपुप्रमथनं कामाग्निसंदीपनम् ।

नारीणां च मनोहरं श्रमहरं स्नाने दशैते गुणाः ॥

www.FirstRanker.com

www.FirstRanker.com www.FirstRanker.com

CAB0100067611203

3. दीर्घोत्तरी प्रश्नः

[4 × 10 = 40]

a) परिच्छेद् पठित्वा संस्कृत भाषायाम् उत्तराणि लिखत ।

तथानुष्ठिते तैः मार्गाश्रितैः अटव्यां मृतसिंहस्य अस्थीनि दृष्टानि । ततः च एकेन अभिहितम्, 'अहो अद्य विद्याप्रत्ययः क्रियते । किंचिदेतत् सत्वं मृतं तिष्ठति । तद्विद्याप्रभावेण जीवनसहितं कुर्मः । अहम् अस्थिसंचयं करोमि ।' ततःच एकेन औत्सुक्यात् अस्थिसंचयः कृतः । द्वितीयेन चर्ममांसरुधिरं संयोजितम् । तृतीयोऽपि यावत् जीवनं संचारयति, तावत्सुबुद्धिना निषिद्धः – 'भोः, तिष्ठतु भवान् । एषः सिंहो निष्पाद्यते । यद्येनं सजीवं करिष्यासि ततः सर्वानपि व्यापादयिष्यति ।' इति तेनाभिहितः स आह, – धिङ मूर्ख, नाहं विद्याया विफलतां करोमि ।' ततः तेन अभिहितम् – 'तर्हि प्रतीक्षस्व क्षणं, यावदहं वृक्षमारोहामि ।' तथानुष्ठिते, यावत्सजीवः कृतस्तावत्ते त्रयोऽपि सिंहेनोत्थाय व्यापादिताः । स च पुनर्वृक्षात् अवतीर्य गृहे गतः । अतोऽहं ब्रवीमि – वरं बुद्धिःन सा विद्या इति ।

i) तैः मार्गाश्रितैः अटव्या कानि दृष्टानि?

ii) ब्राह्मणपुत्रः केन प्रभावेण जीवनसंहितं कुर्मः?

iii) प्रथम ब्राह्मणपुत्रः किं करोति?

iv) द्वितीय ब्राह्मणपुत्रः किं करोति?

v) कः ब्राह्मणपुत्रः वृक्षम् आरोहति ।

b) अधोदत्तानाम टिप्पणि लिखत ।

i) त्रिगुणम्

ii) आमम्

c) अ) प्रश्नानाम पूर्णवाक्येन उत्तराणि लिखत ।

i) स्नानं कदा न करणीयम्?

ii) कीं व्यायामः किर्तितः?

iii) शरीरजानां दोषाणां परमौषधम् लिखत ।

iv) वात दोषस्य गुण लिखत ।

v) पित्त दोषस्य स्थानं वर्णयत ।

ब) निरुक्ति तथा पर्यायवचनानि लिखत ।

i) जलम् – द्वे पर्याय पदानि लिखत ।

ii) पुरिषं – द्वे पर्याय पदानि लिखत ।

iii) कफः – निरुक्ति लिखत ।

iv) इन्द्रियम – निरुक्ति लिखत ।

v) रक्तं – निरुक्ति लिखत ।

d) अधोदत्तस्य श्लोकस्य पदच्छेद विग्रहवाक्यम् अन्वयः वाक्यार्थं शास्त्रार्थं च लिखत

भीतेभ्यश्चाभयं देयं, व्याधितेभ्यस्तथौषधम् ।
देया विद्यार्थिने विद्या देयमन्नं क्षुधातुरे ॥

⌘⌘⌘

www.FirstRanker.com